

Posudek bakalářské práce
MICHAELY STRAKOVÉ
MARIO PRATESI A TOSKÁNSKO,
Ústav románských studií FFUK

Nejprve se zmíním o tom, co je třeba na této práci ocenit.

Je to především sama volba tématu. Autorka si iniciativně vybrala jednoho z nepříliš známých (a v Čechách zcela neznámých) prozaiků, Toskánce Maria Pratesiho (1842-1921), jednoho z těch, kdo originálně rozvíjeli na bázi regionální tematiky veristický odkaz. Práce je dobře rozvržena a má promyšlenou kompozici: po stručné charakteristice historických souvislostí autorka podává obraz Pratesiho života, načež přistupuje k analytické kapitole, nazvané *Toskánsko jako vzpomínka na rodný kraj*. V ní se zamýšlí nad klíčovou rolí regionu v Pratesiho tvorbě, seznamuje nás se dvěma Pratesiho romány a pokouší se identifikovat hlavní témata Pratesiho románové produkce. Další kapitola je dokonce pokusem o charakteristiku Pratesiho jazyka. Poslední kapitola pak nabízí hodnocení Pratesiho výkonu v širším literárněhistorickém kontextu (*Kladné a záporné stránky Pratesiho tvorby*).

Oceňuji také to, že autorka si Pratesiho načetla ve značném rozsahu a že na řadě míst (zejména v životopisné partii) bohatě využila dokladového materiálu z Pratesiho soukromé korespondence.

Celkově je možno říci, že autorka přistoupila k práci seriózně a zadání splnila.

V detailu je ovšem v této práci mnoho přibližného, ne zcela domyšleného a také nepřesného. V rámci posudku mohu jen ilustrovat na několika příkladech, co mám na mysli.

V historickém úvodu se sice pracuje převážně s korektními fakty, ale aby se složila ve skutečně koherentní obraz, bylo by třeba přece jen říci něco více např. o střetu koncepcí, jež zastávali Cavour, Mazzini a Garibaldi. V Toskáně vládla rakouská sekundogenitura, a tak je zcela matoucí formulace: „rakouská vláda se snažila Leopolda ovlivnit, aby se mohla dostat k moci“ (14). Podobně nepřesná je věta „v Toskánsku vládne habsbursko-lotrinská dynastie (mimořádně: není důvod pro velká písmena), jejímiž hlavními představiteli jsou **převážně** panovníci z Rakouska-Uherska, **respektive Česka, Uher a Rakouska**“. Byli to prostě Habsburkové, ne převážně, ale výlučně; a korunních zemí bylo více než tři jmenované. V pozn. 10 se mluví o tom, že Manzoni a Leopardimu se dostalo ve Florencii azylu: nevím

přesně, co na tomto místě slovo „azyl“ znamená, z formulace poznámky se ovšem zdá, že autorka má vskutku na mysli politický azyl, což by pravdě neodpovídalo.

Ne vždy se autorce povedly překlady. Upozorňuji pouze na místa, kde v překladu dochází k hrubému nedorozumění: např. na s. 18 je věta „il nostro secolo finirà con la lotta degli operai contro **la borghesia**“ tlumočena jako „naše století skončí bojem dělníků proti **šlechtě**“ (a v komentáři je tento chybný překlad rozvíjen), vzápětí je „imperatore clementissimo“ (tj. rakouský císař) překládán jako „vládný vůdce“. Pomíjím drobnosti: „stabaccare“ znamená „šňupat tabák“, ne „čichat tabák“; chybný je překlad závěru Pratesiho epitafu. Tyhle lapálie pronikají i do textu: román *Le viole di Marianna* nevydal „editor“, ale nakladatel Civelli. Více péče mohlo být věnováno i grafice uváděných jmen (34: Isidoro del Lungo x Isidoro del Lungo; 36 Grosseto x Grosetto) a jejich skloňování.

K tomu připojuji pár poznámek koncepčního rázu:

Analýzy románů jsou zaměřeny dvojím směrem: jednak se dokládá autobiografismus Pratesiho próz, jednak jsou tyto prózy čteny jako sociologické dokumenty. S tím nepolemizuji, pouze podotýkám, že právě odtud by zřejmě bylo možno vést úvahy, které by Pratesiho pomohly situovat na ose literárního vývoje. Jak se to jeví mně, lze Pratesiho vnímat jako autora mezi Vergou a Tozzim (ne-li Proustem). Možná by to bylo přínosnější než pokus o vysledování vazeb mezi Pratesiho prózou a všemi dobovými literárními směry. Při tak rozsáhlé komparaci se nám nakonec Pratesiho originalita dokonale ztratí (nehledě na to, že například rozlišení naturalismu a verismu je svého druhu hledání kvadratury kruhu).

S analýzou Pratesiho jazyka si dala autorka značnou práci, kterou oceňuji. Jen se mi zdá, že tam chybí základní úvaha, týkající se specifiky toskánštiny jako autonomního dialektu na pozadí toskánštiny jako relativně kodifikovaného literárního jazyka.

Závěrem:

Práci hodnotím známkou velmi dobře.

Praha, 4. 6. 2013

doc. PhDr. Jiří Pelán, Ph.D.,
oponent